

5

Vragenuur: Vragen Helder

Vragen van het lid Helder aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over **het bericht "Bajes koopt klagende crimineeltjes om"**.

Mevrouw Helder (PVV):

Voorzitter. Afgelopen weekend hebben we in de krant kunnen lezen dat het schering en inslag is dat in jeugdgevangenissen jonge gedetineerden worden afgekocht met een uurtje extra verlof, een weekend in een cel met een PlayStation, een McDonalds-menu, belkaarten of geld. Reden: voorkomen dat jonge criminelen een klacht indienen. Met het klachtrecht kunnen jonge gedetineerden dus naar believen manipuleren en hebben zij een machtsmiddel in handen. Dat deze praktijken plaatsvinden staat vast, want een woordvoerder van het ministerie van Veiligheid en Justitie heeft erkend dat dit gebeurt.

Diezelfde woordvoerder liet echter ook zeggen dat hij dit niet ziet als afkopen. Daarom wil de PVV van de staatssecretaris weten wat volgens de staatssecretaris dan de definitie is van "afkopen." Is hij het met de PVV eens dat hier wel degelijk sprake is van afkopen?

Is de staatssecretaris bereid om zo snel mogelijk een einde te maken aan deze praktijken en zo ja, hoe gaat hij dat doen?

De PVV heeft eerder al aan de bel getrokken over het klachtrecht van gedetineerden. Tijdens een algemeen overleg van inmiddels ruim anderhalf jaar geleden, op 14 maart 2013 om precies te zijn, heeft de staatssecretaris de PVV toegezegd dat hij onderzoek zou doen naar de vermindering van de mogelijkheden van beklagrecht voor gedetineerden. Anderhalf jaar later hebben wij dit onderzoek nog steeds niet gezien. Tot slot stel ik dan ook twee vragen.

Kan de staatssecretaris anderhalf jaar na zijn toezegging dat onderzoek zo snel mogelijk naar de Kamer sturen? Is hij bereid zich aan zijn woord te houden om de beklagmogelijkheden te beperken, zoals hij dat tijdens het genoemde algemeen overleg ook heeft toegezegd?

Staatssecretaris Teeven:

Voorzitter. Dank aan mevrouw Helder voor de vragen die zij heeft gesteld. Ook ik heb natuurlijk het afgelopen weekend het Algemeen Dagblad gelezen.

Allereerst de vraag van mevrouw Helder waarin zij het heeft over praktijken en over afkopen. Dat zie ik niet zo. Ik denk dat je onderscheid moet maken tussen klachten die er kunnen zijn over een beslissing die wordt genomen. Die gaat naar de commissie van toezicht. Dan volgen we de formele weg. Anderhalf jaar geleden heeft het kabinet met de Kamer gesproken over de manier waarop wij het aantal klachten kunnen verminderen. Hoe kunnen wij daaraan werken? Er zit een aantal deskundigen in het parlement. Natuurlijk is het best mogelijk dat een jeugdige soms te weinig tijd buiten heeft mogen doorbrengen of onvoldoende uren recreatie heeft gehad. Dat zijn geen klachten die gaan

over een beslissing, maar klachten over de rechten die een jeugdige in een inrichting heeft. Een jeugdige heeft krachtens de wet bepaalde rechten in een inrichting. Dat kun je aardig vinden of niet. Sommigen zullen dat vervelend vinden, anderen zullen het aardig vinden. Als die rechten niet volledig kunnen worden uitgeoefend, dan kun je zeggen: dien dan maar een formele klacht in. Dan kunnen wij dat helemaal laten doorlopen tot de commissie van toezicht. Maar je kunt ook bekijken of je het op een andere manier kunt oplossen. Ik ben het volledig eens met wat er in de jeugdinrichtingen gebeurt. Wij moeten proberen het aantal formele klachten te verminderen. Als een jeugdige inderdaad te weinig verlof heeft gehad, als een jeugdige te weinig recreatie heeft gehad, als er met het eten fouten zijn gemaakt, dan moeten wij proberen dat te herstellen zonder dat er een klacht wordt ingediend. Daar is niks op tegen. Als daar een vorm van compensatie tegenover moet staan, dan zie ik dat niet als afkopen. Laat dat volstrekt helder zijn. Ik zie dat als het beperken van het aantal formele klachten, en dat is precies waar het kabinet aan werkt en waar de Kamer om heeft gevraagd. Bij beslissingen is het een andere situatie. Dan gaan wij niet zeggen: er is een foute beslissing genomen; kunnen wij dat compenseren met een Big Mac? Daar is geen sprake van.

Het tweede punt van mevrouw Helder was dat er een eind moet worden gemaakt aan de praktijken. Nee, dat is niet de bedoeling. Ik ga proberen het aantal klachten naar beneden te brengen. Als er op deze wijze, als er door met jeugdigen in gesprek te gaan, gecompenseerd kan worden, dan heb ik daar niks op tegen.

Met het derde punt heeft mevrouw Helder gelijk. Wij hebben in het algemeen overleg van 14 maart 2013 gesproken over het beklagrecht. Kan dat een tandje minder? Ik ben bezig met het onderzoek. Ik hoop het voor de begrotingsbehandeling naar de Kamer te kunnen sturen.

Mevrouw Helder (PVV):

Dat onderzoek gaan wij krijgen, dus daar hoef ik nu geen vragen over te stellen.

Het andere antwoord stelt mij natuurlijk wel teleur. Ik vind het heel anders dan hoe ik de staatssecretaris anderhalf jaar geleden hoorde. Het gaat om een veelvoud aan klachten waar creatief mee wordt omgegaan. Ik hoor de staatssecretaris zeggen dat het anders ligt als het gaat om een beslissing. Je maakt een onderscheid tussen gegrond en ongegrond, maar ik vind het nog altijd een vorm van afkopen. In de krant heb ik gelezen dat je moet proberen om er in een gesprek uit te komen. Bij een gesprek ga je uit van twee gelijkwaardige partijen, maar dat is hier niet het geval. In het AD las ik ook dat zo'n gesprek onderdeel van de behandeling is. Behandeling is erop gericht om de recidive te laten dalen. Dit is niet iets waardoor je de recidive laat dalen, want je geeft jongeren gewoon hun zin. Ik wil het niet over het begrip "afkopen" hebben, ik wil gewoon van de staatssecretaris horen dat hij hier desondanks paal en perk aan gaat stellen. Het kan niet zo zijn dat je er met middelen voor gaat zorgen dat een klacht wordt ingetrokken. De inrichtingen moeten ervoor zorgen dat dit soort klachten niet meer voorkomt. Het kan niet zo zijn dat jongeren zeggen: weet je wat, vergeet die klacht, doe mij maar een Big Mac. Zo kan het niet zijn.

Staatssecretaris Teeven:

Het moet mij van het hart dat ik mevrouw Helder met enige verbazing aanhoor. De Partij voor de Vrijheid ken ik als een partij die tegen bureaucratie is. Ik hoor mevrouw Helder nu betogen dat alle klachten die jongeren hebben, moeten worden doorgevoerd tot de commissie van toezicht. Dan verdrinken wij met z'n allen in de klachten die wij ook op een andere manier kunnen afdoen. Ik heb de Partij voor de Vrijheid leren kennen als een partij die juist probeert om te voorkomen dat wij alles in de bureaucratie trekken. Wij willen voorkomen dat alles op papier moet worden afgedaan. Wij willen voorkomen dat alles eindeloze procedures kent. Datgene wat het kabinet voorstaat, is wat ook de meerderheid van de Kamer wil, inclusief de partij van mevrouw Helder. Wij willen in een vroeg stadium interveniëren om dit soort kleine problemen af te vangen. Ik zie dat helemaal niet als afkopen. Ik zie dat echt als een mogelijkheid die de directeuren van de inrichtingen hebben om ervoor te zorgen dat niet alles in de formele procedure wordt getrokken. Het gaat er niet om dat wij jongeren hun zin willen geven. Natuurlijk zijn er geen gelijkwaardige partijen, maar je bent met elkaar in gesprek om een probleem op te lossen. Wij willen niet eindeloos procederen, wij willen het kort bij de beentjes afhakken. Dat is wat het kabinet voorstaat. Dat beleid wil ik ook voortzetten. Ik herken mij echt niet in wat mevrouw Helder zegt.

De voorzitter:

De staatssecretaris gebruikte beeldspraak toen hij het had over beentjes afhakken.

Mevrouw Helder (PVV):

Zo kennen wij de staatssecretaris weer. Als hij het antwoord niet weet, draait hij het om en geeft hij de PVV de schuld. Zo kennen wij de PVV niet, zegt hij dan. Zo ken ik inmiddels de staatssecretaris wel. Hij draait het gewoon om. Ik heb helemaal niet gezegd dat alle klachten doorgegeven moeten worden waardoor er een enorme bureaucratie wordt opgetuigd. Ik heb gezegd dat er onderscheid moet worden gemaakt tussen gegronde en ongegronde klachten. Die laatste categorie kan je heel snel met een Big Mac of met een gesprek afkopen. Zo zie ik het nog steeds. Ik heb gezegd dat je ervoor moet zorgen dat die gegronde klachten zich bijna niet voordoen. Het personeel in de DJI moet gewoon zijn werk goed doen. Dan kom je helemaal niet toe aan bureaucratie. Ik heb het niet over beentjes afhakken, maar ik weet ook nog wel een leuke quote. De staatssecretaris antwoordde op de vraag van de PVV hoe het kan dat de kosten voor de behandeling zo zijn gestegen, of dan de recidive fors naar beneden gaat en of het allemaal werkt: ik weet het niet, ik mag hopen van wel. Dat onderzoek moeten wij ook nog steeds krijgen. Hopelijk krijgen wij het voor de begroting en kan ik er daarna gehakt van maken.

Staatssecretaris Teeven:

Ik heb geen vraag meer gehoord van mevrouw Helder. Ik wil het hierbij laten.

De voorzitter:

Ik dank de staatssecretaris voor zijn komst naar de Kamer.